

BROEDVOGELINVENTARISATIE VAN DE "BALKAN" EN OMGEVING IN HET AMSTERDAMSE BOS IN 1980

Inleiding

In dit vierde opeenvolgende Balkan-inventarisatierapport zullen wij niet uitgebreid ingaan op het gebied zelf. Hiervoor wordt verwezen naar onze verslagen van de inventarisaties van 1978 en 1979. Het geïnventariseerde gebied is precies hetzelfde als dat beschreven in die verslagen.

Deze keer bestond de inventarisatie uit 17 excursies van 1 maart tot 8 juni, vrijwel allemaal in de vroege ochtenduren, op twee avond- en twee middagexcursies na. Aan deze excursies namen, naast de schrijvers, deel: Patrick Bouthoorn, Jaap Dijt, Robert en Leo Heemskerk, Jan van Laar en Marleen Slob. Zij allen hartelijk bedankt voor hun medewerking!

Resultaten

De resultaten zijn samengevat in tabel I.

Uit deze tabel zijn een aantal interessante gegevens te halen. Allereerst valt op dat de winterkoning zich al weer redelijk hersteld heeft van de klap die de populatie opliep door de strenge winter van 1978-1979. Daarentegen blijkt nu dat de vink in 1979 juist een topjaar had. Het kan zijn dat de vink profiteerde van de ruimte die ontstond doordat enkele andere vogelsoorten in aantal waren afgenomen. Ook de zanglijster herstelde zich in 1980 weer; de populatie kwam weer op zijn oude niveau. Van een aantal vogelsoorten waren er opvallend lage aantallen: merel en roodborst deden het niet best, maar vooral bij de heggemus was dit opvallend: er kon geen enkel zangterritorium met zekerheid worden vastgesteld! Uit (mondelijke) mededelingen van Jacques van der Neut en Hans Schekkerman bleek dat ook in de Castricumse duinen en de omgeving van het Haringvliet opvallend weinig heggemussen broedden dit jaar, zodat de heggemus wellicht landelijk een erg slecht jaar had. De houtduif deed het, in tegenstelling tot de vorige soorten, juist erg goed: nog nooit telden wij hier een dergelijk hoog aantal paren. De hierboven aangehaalde inventarisatieverslagen zijn te vinden in de Mededelingenbladen 1978 nr 3 en 1979 nr 2/3.

Remco Daalder, Veluwelaan 9, Amsterdam

Hans Brouwer, L. Chrispijnstraat 8, Amsterdam.

TABEL I

INVENTARISATIERESULTATEN VAN 1980, VERGELEKEN MET DIE VAN 1978 EN 1979

soort	territoria 1978	territoria 1979	territoria 1980
fuut	-	0 - 1	1 (Kleine Vijver)
wilde eend	+?	+?	+?
fazant	4 ♂	3 ♂	3 ♂
meerkoet	3	2	1
waterhoen	?	?	1
houtduif	33 - 45	33 - 42	49 - 64
turkse tortel	2	2	2 - 3
koekoek	-	1	-
bosuil	2	2	2
grote bonte specht	1	1	1
boerenzwaluw	1 - 2	1 - 2	1
winterkoning	21	7 - 9	16
heggemus	7 - 8	7 - 9	0 - 1
zanglijster	5 - 6	2 - 4	6 - 7
merel	25	29 - 30	17 - 20
nachtegaal	1	max. 2	1
roodborst	16	12 - 15	7 - 9
kleine karekiet	6	4	5
zwartkop	5 - 8	4	3 - 4
tuinfluiter	1	1	2 - 5
fitis	-	2 - 3	-
tjiftjaf	5	8 - 10	7 - 9
goudhaantje	1	-	-
staartmees	-	-	0 - 1
koolmees	9 - 10	11 - 12	11 - 12
pimpelmees	10	12 - 14	13 - 15
matkop	1	-	-
boomkruiper	1	1	1 - 2
vink	3 - 4	9 - 10	3 - 6
ringmus	9	8 - 10	5 - 7
spreeuw	1	-	-
ekster	3	3	3 - 4
vlaamse gaai	5	5	5

Vervolg van pagina 28; Waarnemingen in de regio Amsterdam

Bonte Kraai

Eerste najaarswaarneming: 31/10 1 ex hoog vliegend ri NO, Diemen (FV).

Roek

1/9 1 ex ri O, over Schiphol (H.G. Verhoeven).

24/10 21 exx hoog over het Gemeenteterrein, Amsterdamse Bos, ri W (SS).

31/10 2 exx ri Z, Diemen (FV).

1/11 20 exx ri ZW, Stedelijk Museum, Amsterdam-Zuid (SS).

2/11 enkele tientallen ri O, Diemen (FV).

H.B. De waarnemingen over de maanden december, januari en februari dienen voor 15 maart ingeleverd te worden bij de samensteller W.E.H. van der Schot.

Uit de Vogeltijdschriften

British Birds, september, oktober en november 1980; besproken door
Resi Damhuis.

Volume 73, no.9 (sept.1980). Hierin staan o.a. de volgende artikelen:

- "Why does Wilson's Petrel have yellow on the webs of his feet?" door R.M.Zink en J.L.Eldridge. Zij spreken het vermoeden uit dat het geel op de zwemvliezen van Wilsons Stormvogeltje (*Ocea nites oceanicus*) als hulpmiddel dient bij het fourageren. Ook doen zij voorstellen voor onderzoek om dit vermoeden te testen (p. 385-387).
- "Possible future Palearctic passerine vagrant to Britain." door D.I.M. Wallace. De schrijver bespreekt de kans dat nieuwe zangvogel-dwaalgasten in Engeland zullen verschijnen. Hij baseert zich op overeenkomsten in broedgewoonte, verspreiding, trek bereik en trekafstand van mogelijke dwaalgasten met die van reeds bekende dwaalgasten. Hij concludeert dat er nog 38 zangvogels nieuwe dwaalgasten in Engeland kunnen worden. Tevens geeft hij een sleutel voor indentificatie van de minst bekende soorten. (p.388-397)
- "Further notes from Mongolia" door A.R.Kitson. Naar aanleiding van een verblijf in Mongolië worden drie oostpalearctische soorten die dwaalgast in Engeland zijn, besproken, nl. Siberische Snor (*Locustella certhicola*), Veldrietzanger (*Acrocephalus agricda*) en Pallas' Rietgors (*Embriza pallasii*). (p.398-401)
- "Pallas's Reed Bunting: new to Britain and Ireland" door R.A.Broad en W.E.Oddie. Een waarneming van de Pallas' Rietgors (*Emberiza pallasii*) in 1976 wordt uitvoerig beschreven. Ook beschrijving en variatie in verenkleed worden besproken. (p.402-408).
- De "mystery photograph" die besproken wordt, is van een onvolwassen Rose Spreeuw (*Sturnus roseus*). (p.408-409)
- Er zijn twee ingezonden brieven die verandering van een determinatie van een IJsdruiker (*Gavia immer*) in winterkleed in een eerste-winter Pareldruiker (*Gavia arctica*) bepleiten. Hierbij zijn gedetailleerde tekeningen, die goed bruikbaar kunnen zijn wanneer men zelf in een dergelijk determinatie-dilemma zit. (p.419-423)

Volume 73, no.10 (okto.1980. Hierin o.a.:

- "Owl allopreening in the wild" door D.Scott. In de literatuur wordt weinig vermeld over uilen die elkaars verenkleed schoonmaken. Scott doet verslag van een aantal observaties van dit 'elkaar vlooien' van diverse soorten uilen, uit de periode 1950-1979. (p.436-439)
- "Why are Capercaillie cocks so big?" door R.Moss. Moss bespreekt een gedeeltelijke verklaring van het opmerkelijke grotteverschil tussen Auerhanen en hennen (*Tetrao urogallus*): als hennen de beste veschtersbazen prefereren en als, in het verleden, grote hennen een voordeel bij het vechten hadden, dat het het aannemelijk dat natuurlijke selectie plaatsvindt ten gunste van grote hanen. (o.440-447)
- "Predictions of future Nearctic landbird vagrants to Europe" door Ch.S. Robbins. De schrijver is geïnteresseerd in Noordamerikaanse dwaalgasten in Europa, niet om te voorspellen welke soort de oversteek zal succesvol zal maken, maar om de informatie te gebruiken voor het krijgen van een beter begrip van het mogelijke effect op Nearctische vogelpopulaties door de inmens grote verliezen die op zee kunnen plaatsvinden. Trekgewoonten van 31 dwaalgasten in Engeland en 73 mogelijk toekomstige dwaalgasten worden geanalyseerd m.b.v. de multi-pele regressiemethode.